

Felvidéki Híradó.

TÁRSADALMI és KÖZMŰVELŐDÉSI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Égész évre 4 ft. Fél évre 2 ft.
Nyeg-d évre 1 ft.

MEGJELENIK: MINDEN VASARNAP.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségre, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatalra címezve Turóc-Szt.-Mártonba küldendők.
A hivatalos hirdetések, köziratokat péntekig kérjük beküldeni

HIVATALOS HIRDETÉSEK DIJA:

100 szög 2 ft., ezentúl minden megkezdett száz szónál 50 krral több.

Életpálya.

(S) Nagy gond az, hogy fiainkat milyen életpályára neveljük ebben a tőkeszegény és annyira a személyes keresetre utalt országban, mint a miénk, a hol aránylag nagy azon ifjak száma, kik az iskolában keresik kereseti képességek biztosítását, megélhetésüket. Az aggodalmas családapa fiát becsületes módon, sok esetben talán a családi vagyon csorbításával is taníttatja, vagy fia emelt fővel keresse meg kenyerét, ha iskoláit bevégezte!

Tanácsot e téren nehéz adni, mert az emberek maguk is úgy vannak, hogy mindenki másnak szeretné nevelni a fiát, mint a mi maga lett.

A mi iskolai rendszerünk elég nagy tért nyit arra, hogy a tevékenységi tér bármelyik ágára kivimvelheti magát a fiatal ember és bármely létező megkeresheti kenyerét.

A gymnasium és a reáliskolai tanfolyam 8 évig tart s ha az ifjú innét érettségi bizonyítványával kilép, még semmi, mert csak a tudományok elemeire lett meg bevezetve s csakis azt tanulta meg, hogy miként kell tanulni a magasabb tudományokat. A gymnasium és a reáliskola tehát még nem végcél. Ezután még 4—5 év eteliki szorgalmas tanulással, mikorra a fiu oly állásba juthat, hogy szülői segélye nélkül fentarthatja magát — s állást nyer.

A polgári iskolai tanfolyam 6 évig tart. Ezen iskolák bevégzésével már minősített az ifju s ha tovább

akarna még iskolázni, átléphet a gazdasági, erdészeti és állatorvosi intézetek bármelyikébe, ha pedig ezzel felhagy, azonnal hivatalt nyerhet a tisztviselőik minősítési törvénye értelmében különféle állami manipulációs-, pénzügyi-, vasutak-, pósta-, számvéveségi- sőhivataloknál, tehát már képpé vált, illetőleg kvalifikált a polgári 6 osztályú iskola bevégzésével, hivatalt nyerve, magát hivatalos szolgálata után fentartani.

Már a polgári 4-ik osztályból átléphet a tanuló ipartanműhelybe, tanulóképzőbe, kereskedelmi iskolába, közép ipartanodába, és az országos mintarajztanodába, vagy pedig iparos lehet és pedig a javából, mert itt a jó izlett elajátítja s rajzolni jól meg kellek tanulnia, tehát bármely iparos téren már jó és keresett iparossá lehet. Azon szülőknél tehát, kiknek érdekében van, hogy gyermeik hamarabb kiküldjenek az iskolából s önállóak legyenek, a polgári iskolák a legcélszerűbbek és ezek a legajánthatóbbak; sőt még azoknak is, akik katonák akarnak maradni, előnyösebb, ha a 4-ik polgári iskolából a 3 évi középkereskedelmi iskolát végzik s érettségi vizsgát téve önkéntes katonai szolgálatba lépnek, — 7 év alatt ott vannak, a hová a gymnasista és realista csakis 8 év alatt juthatott el.

Most, hogy ezen eléte jó nagy kérdést felvetettük, nem mulasztjuk el a szülőket még arra a nevezetes körülményre is figyelmeztetni, hogy az Isten jó voltából úgy van az emberiség teremtve, hogy mindenkinek

van egy bizonyos szakra talentuma, csak meg kell azt jól figyelni és fel kell azt az egyéneknek fedezni tudni. Figyeljék meg tehát a szülők gyermekeiket jól és találják fel azt, hogy mjre, mily pályára van fiuknak hajlandósága, vagy kiváló talentuma s a mennyire módjuk engedi, arra a pályára képeztesék ki fiaikat, illetőleg e végcél felé vezető iskolákba járassák azokat.

Ez alhibázott életpálya rendszeren szerencsétlenné teszi az embereket, ez szokott a legtöbb szerencsétlenség oka lenni. Ha pedig a fiu oly pályára irányoztatik, a melyre hajlandósága és talentuma van, szerencse lesz reá nézve és hasznos lesz embertársaira is, mert ezen a hajlama szerint választott pályán, bizonyos, hogy sokkal többre fogja vinni, mint bárki más és így elejét lehet venni a helyesen felfogott nevelés- és tanítással a felszeg képzeltsgű emberrel szaporodásának, mely annyi nyomorult existentiának a létesítője.

Nagyszerű állami berendezés van ez irányban Bajorországban, hol az az elv érvényesítettik, hogy a szép művészetben felmerülő talentumok el ne vesszenek, mind azon tanuló fiúk, kik különös képességet mutatnak, ka azoknak a további tanításuk tekintetéből szegénynek volnának a szülők, az ily talentumú fiúk az állami kincstár költségű neveltetnek és taníttatnak ki. Ezen az úton haladva máris sok évtizeden át jutott Bajorország oly nagy hirre és neve-

zetességre a szép művészetek terén, mint a melyen vetélytárs nélkül áll.

Az egyének nevelése második születésével lévén hason értelmű, erre kell napjainkban a legnagyobb súlyt fektetni első sorban a szülőknek s második sorban feladat ez az egyes államoknak is.

Államigazgatási reform.*

Többen a nemzetállam nevében sürgetik a burokratikus központozást; a nemzetállam nevében kívánják lerontani a törvényhatóság ősi intézményét.

Ennél nagyobb politikai képtelenséget soha senki sem sürgetett.

A nemzetállamnak nyolcz százados municipalis szervezetet lerontják s egy abstract, nemzeti létünkben semmi gyökérrel nem bíró, kosmopolitikus burokratia által alkotnak nemzetállamot! Azt hiszik, elegendő azon burokratikus kartávarnak homlokára írni: »Ez a nemzetállam.« Vajjon a teremtes »legyen« szavának mindenhatóságával bírnak-e, hogy lerontják a történet alkotását és egy pillanat alatt akarnak valami különbet alkotni?

Mert, hogy burokratikus centralizációt akarnak, azt nem tagadhatjuk. Különbem indítanak irtó háborút municipalis rendszerünk ellen.

A burokratikus által kitépik az államot a polgarok életviszonyaiból és lelkeiből. Az ő államok már csak a hivatalszobában léteznek. Az igazi élő állam megsemmisítik és helyébe

* Ez czikk első része lapunk 33-ik számában jelent meg.

TÁRCZA.

Csicsergések.

I.

Kis kertemben

Kis kertemben kinyílt a rózsá,
Este, reggel bimbó tépek róla,
S oda tűzöm dobogó szívemre,
A hová majd hű babám pihen le.

Eddigél a temető kertben
Egy hús hantnál ciprusfát neveltem,
Annak téptem a levelét sirva;
Oda vágytam a fekete sírba.

Olyan voltam, mint zord őszszel a fá,
Mely lombházát szomorún hullatja,
S olyanna tett most egy szelid angyal,
Mint a nyári vidám piros hajtál.

II.

Jó kedvében

Jó kedvében teremtet az uristen,
Olyan áldott barna kis lány több ninesen;
Ha én volnék tündérország kiralya,
Örök lenne rózsá arczod virága.

Tündérország édenkertje közepén
Palotádat gyémántból építeném;
Ott ragyogna milliószor a képed,
Ott dalolnék, ott epednék teerted.

Addig-addig epedeknél utánad,
Mig szívetem vagy szétrepné a bánat,
Vagy megszönnád érted égő lelkeket,
Mely miattad annyi sokat szenvedett.

Szelestey Károly.

Barangolások a magyar Ércz-hegységben.

Folyt. és vége.

Selmeczbányától északra egymással majdnem tökéletesen párhuzamos irányban két igen szép, regényes, tölgyesekkel és fenyvesekkel koszorúzott völgy húzódik, melyek délről északra lejtének s mindkettő a Garam völgyére nyílik. A keleti völgyet Közelniki völgynek nevezik. Ezen át visz a vasut Selmeczbányától Garam-Berzenczéig. A vasutal párhuzamosan kitünő országút halad, mely régiebb időkben egyedül összekötő vonalat képezett Selmeczbánya, Zólyom és Besztercebánya, Breznóbánya felé egyfelől, Losonc felé másfelől. Még mielőtt a magyar államasutak budapest-ruttikai vonala kiépült volna, sok szekér, kocsi, hintó járta ez utat s a közelniki vendéglő, mely most oly eszendes, elhagyott, kiadult vulkanhoz hasonlítható, sok zajos mulatságnak volt a színhelye, sok vig társaságnak ideiglenes otthonja.

Valamikor, még az ötvenes években öt lovas dilizanszok vitték erre a póstát s egyikét őr utast, a kikkre, nehogy Közelniki markos legényei rajtok próbálják meg kézi ügyességüket, sokszor fegyveres póstatisztek, avagy zsandarok ügyeltek fel a dilizansz egyik rekeszéből, mert hát bizony akkoriban Közelniki, sőt még a Garam völgye is igen sokszor elfeledtette az enyém és a tied között való különbséget. A vasutak mindezt megváltoztattak; eszendes a közelniki kocsma, nem jár többé az öt lovas dilizansz, nem oly vakmerőek többé a közelnikiék. Ez utóbbiak faszaltással s a vasuti pályák javítási munkálatával, mint napszamosok, szerencze magoknak pénzt.

A közelniki völgy tövében fekszik Bélábánya, Selmeczkök külvárosa, mely állítólag IV. Béla királyunk nevével viseli. Bélábánya körül találjuk a magyar Érczhegység legsajátosabb csomósodását. A városnak északi oldalán igen sok kúphegy van s nem hiányzanak történetirók, a kik a hires pogány magyar főurnak, Vathának, lakhelyét, várat itten keresik. Itt, e hegység között úzte volna Vatha taltsaival garaboncaival, jősnőivel a pogány vallást, a Hadur imádatát. Bélábányától északra találjuk a teplai hágot, melyen át meglehetősen jó ut vezet a szklenői fürdőbe, Geletnekre és Szt.-Keresztre, illetőleg Kör-mözbányára.

Tepla nyomorult, kis falu, nevé alhalmasint az itt fölbogant hővórrasóttól vette. Teplán túl aztán regényesebb és lejtősebb válik az ut egész Szklenőig. Szkleno, egyike hazánk legrégibb hívzu fürdőinek. Nevét alhalmasint a hajdanában itt létező üveg-hutaktól kaphatta. Melyeknek jelenleg nyomát sem találjuk. A szklenői völgy keleti oldalán húzódó hegység csakugyan üveggyártáshoz szükséges kitünő kvarcot tartalmaznak, míg a repistyei dombhat kitünő kvarcos homokot szolgáltat. Ezen fürdő, mely valamikor a kincstár birtokát képezte, jelenleg egy magábanem tulajdona s egyáltalán nem örvendő többé oly látogatótságnak, mint annakelőtte.

A fürdő fekvése rendkívül kies, regényes s a magyar Érczhegység fürdői között aligha nem legkellemesebb. Nem zart völgykatlan ez, mely minden oldalról elrekeszt a világtól, hanem egy szűk, gyönyörű bük és fenyőerdőkkel koszorúzott hosszúkás völgy, melyen át a közlekedés eléggé élénk. A levegő itt meglehetősen egyensúlyban van mindig, mert

a forróságot méréslik az erdő, a szelet feltartoztatja a hegység. A hővórrások vas- és kénartalmuak. A lakóházak, szállók, fürdőhelyiségek csinosak és kényelmesek. Van gőz — asványfürdő, zuhanyfürdő stb. A park pedig oly kellemes árnyas, hies helyeket nyújt, minők a ritkaságok közé tartoznak. Az árak mérsékelték. Igen kedves kirándulásokat tehetni a hegységbe, persze csak annak kedvese ezek a kirándulások, a ki a természet mesterkéletlen szépségeit szereti, a ki a hegyi levegőt tisztán, hamisítatlan állapotban élvezni.

A természet eszende öle Szklenő környéke mely nem ismeri a nagyvilági élvezet! Gyönyörű kirándulási pont a »Puszthrad« (Pusztvár), egy igen magas kúphegy tetején a Geletnek és Szt.-Kereszt felé vezető út felett. El van rejtve e vár, melynek már csak alapfalai vannak meg, pedig hazánk legnagyobb kiterjedésű várai közé tartozhatott egykoron. A »Vasárnapi Ujság« összes évfolyamait átkutattam, de nem akadtam nyomára sehol sem, nincsen leírva úgy, mint a többi várak. A szomszéd várak, Saskő, Revistye, rajzokban vannak bemutatva a magyar községnek, történetüket kiolvashatjuk a »Vasárnapi Ujság« régiebb évfolyamaiból, a szklenői Pusztavár ismeretlen. Mindamellett lehetséges hogy valamely más műben ismertette van ez is, és csak nekem ismeretlen a története. Hallottam, hogy bizonyos Kachelmann ügyvéd egy kis füzetében leirta e vár történetét, de az a művecske is ismeretlen előttem. A nép ajkán keringő monda szerint, ezen vár is a vörösbarátoké volt s állítólag titkos érczolvasztók volt e várban. Egy helyen ma is fenállanak a tömör sarokfalak, a melyek állítólag az olvasztó kemence ma-

egy képzeti állapot tesznek. Azt hirdetik, hogy ők nemzetállamot teremtenek, de előbb az államot megsemmisítik. Miként lehet nemzetállam ott, ahol egyáltalán nincs állam? Már pedig nem állam az, mely a hivatalnokokra szorítottok és a többi polgárban alszik, vagyis: halott.

Ellenfeleink a maguk állami hatalmi bürokratizációját államigazgatás névvel díszítik föl. De a dolgok természetén a név nem változtat. A bürokratikus központosságban soha föl nem kel az államszép napja. XIV. Lajos is mondta: »az állam én vagyok.« De vajon csakugyan ő volt-e az állam? A hatalom ő volt. De ezen hatalom nem volt igazi államhatalom, hanem inkább a tulajdonképi államot, t. i. a nemzetet leigázó, államtalanná, megáthatalomlázó az.

Van ellenfeleinknek egy szép és magasztos czélja, mely a miénk is. Föltétlenül érvényt akarnak szerezni a magyar állami nyelvről.

Elismérjük, hogy a bürokrácia egy tollvonással teljes uralmat szerezhet a magyar nyelvnek a hivatalos nyelvben. Ellenben a municipális igazgatás talán csak évtizedek múlva lesz teljesen magyar némely törvényhatóságban. A bürokrácia sikere tehát gyors, a municipális igazgatás sikere lassú. De melyik a tökéletes siker?

A bürokrácia elválasztja az államigazgatást a népelettől. Tehát belevissza ebbe az államigazgatás magyarságát is. Viszont a municipális rendszer összeköti az államigazgatást a népelellyel. Tehát belevissza ebbe az államigazgatás magyarságát is.

A magyar nyelv elő politikai factor lesz a municipális rendszer által; élő, mert a népelellyel öniszorgatásának lesz nyelve. Ellenfeleink a magyar nyelvet egy koporsó csillogó fölirattal teszik.

Melyik ér többet? A polgárok által eszközölt magyar államigazgatás, vagy a hivatalnokok által eszközölt magyar államigazgatás? Melyik ér többet, a magyar állam a papíron, vagy a magyar állam az életben?

Ellenfeleink azt tartják: »jobb ma egy veréb, mint holnap egy tüzök.« Hivők sok van. Csak a pillanat sikere kell szenvedélyt; távoli czéljokért korunk nem tud lelkesedni. A bürokrácia levégia a fát, hogy leszedje a gyümölcsöt. Innen van, hogy a kik a bürokrácia mérzes heteiben kormányoznak, azokat korulusgázokra a siker. Korlattan rendelkezések alatt áll mind azon erkölcsi erő, melyet az önkormányzat összehalmozott. Sok barátjuk lesz, mint a tékozló fiúnak. De majd jó a gyöngösg; a tönkrejutás, az elhagyatottság.

Korunk féktelen önzésen kívül, melynél fogva a polgárok idegenkednek az ingyenes államunktól, a bürokratizációnak leghatalmasabb szövetségese azon fonák nézet, mely a municipális önkormányzatot localis és magánygyűgyé teszi. Az önkormányzatot magánygyűgyé degradálják, hogy a bürokratizációt a nemzeti ügy fekvőjével vegyék körül.

De a törvényhatósági önkormányzat nem localis érdekek, hanem magánygyűgy, hanem a nemzetnek localis vonatkozása, melyet csak az ott lakó polgárok érvényesíthetnek; de ezt nem azzal teszik, ha az önkormányzat terén magánygyűgyek után futnak, hanem azzal, ha a nemzeti egészet hordják lelkükben, és ezt kifejezésre hozzák a helyi viszonyokban. A municipális rendszer az egész nemzetnek kisugárása. Ezen sugarak különböző szinopontot fejtenek ki a helyi viszonyokban, de ugyanazon nemzetesszeme napjából erednek. Ez a jogos, ez a szükséges particularismus. Ez nem az állami egészet ellentéte, hanem éppen ezen egész a maga helyi viszonyában. Egy nagy gondolatnak, egy szent érzelmeinek sokféle megvalósulása. Miként a történetben az egyesség nemzetesszeme fejt ki magát különféle phasisokban, úgy térben is az egyesség nemzetesszeme érvényesül az önkormányzat helyi viszonyainak különfélése útján. S miként a nemzetesszeme teljes hatalmának és dícsőségének kifejtéséhez a történet több phasisa szükséges, úgy a helyi viszonyok önkormányzati különfélése is szükséges, hogy ebben és ezáltal a nemzeti individualitas teljes gazdagsága napfényre jöjjön. A nemzetesszeme csak akkor igazan élő személyiség, ha idő és tér különféléseiben concretizálva van.

Egység a sokféleségben; egy nemzetesszeme az idő és tér millió különféléseiben! Ez az igazi élet. Ezen élő egység helyett a prozemek egyformaságát óhajtatják igen sokan. Mar cserteg a vezércikkben az oltó, melyly Magyarországnak történetileg keletkezett államigazgatási föltszát szétmetélni szándékoznak. A logikai és mértani phantasmus csak anomáliát lát azon területi szabálytalanságokban, melyek századok tradícióinak szolgalmat alapul és ez által a nemzet öntudatoságát és erkölcsi erejét táplálják. Már cserteg az oltó, mely a meggyben a történeti continuitás ketté vágni van hivata. A nemzetet mint történeti alanyt föltszák. Minden nemzedéket azon gondolatot viszik, hogy a teremtés vele kezdődik. A nemzedékeket kibontják a nemzet személyes egységéből. A megyerendszer romjaira ültetnek egy cadavert, melyet nagyon könnyű lesz kormányozni a nyugalom

napjaiban, de a mely tetterő nélkül lesz vérszékely harban. Az oltó politikusi, mint a szabó a posztort, összevagdálják a nemzetet, köröz és vonaloz szerint, a legtekélyesebb mértani figurákra. Át fogják élni Pélias leányainak csalódását.

Meglepi jelenség, és az uralkodó fogalomzavarra mutat, hogy nálunk néhány év előtt, igen sokan a megyére akaszték alapítani a törvényhozás egyik házát; és most részben talán ugyanazok az államigazgatásnak megyealakját megsemmisíteni törekednek. Utánzóva a francziákat, decentralisták ott, a hol centralizálni kell; t. i. a törvényhozás szervezete tekintetében, és centralisták ott, a hol decentralizálni kell; t. i. az államigazgatás terén.

Az ellenörködésre szorított önkormányzat, mint második cikkekben is elismerem, meg fog akadályozni némely visszaélést; de a nemzetesszeme localis színezetét, s így a nemzetindividuumnak tartalmi gazdagságát sohasem lesz képes kifejezésre hozni azon abstract, kosmopolitikus hatalommal szemben, melynek bürokrácia a neve. Ellenfeleink az államigazgatást egészen az élethivatásos hivatalnoknak adják, s ezáltal az önkormányzatot a tetterő erejétől megfosztják. Majd hallani fogunk az ellenörködő önkormányzatban szép s vilámló beszédek, majd elragad bennünket az a tűz, mely a szónok szeméből ragyog, a figyelem csendét majd zúgó éjlenes szakítja felbe, majd roskadoz a leleplezett bűn, fölemelkedik az etapadott igazság.

A sorvadozó élet föllobbanása lesz ez az ellenörködésre szorított önkormányzatban. Nagy szavak helyett kis tettekét kívánjuk a polgároktól az önkormányzat terén. Ezen kis tettekéből lesz a nemzeti nagyság; mert az állami munka naponként ezernyi ponton ápolja a közszellemet. Ne feledjük, hogy a parlamentben a beszéd anyai, mint a tetterő; de az önkormányzatban a beszéd éppen csak beszéd. A parlament, még ha sokat beszél is, egy könnyen nem lesz »cserevegő intézet«; mert hisz a a rendeltetés, hogy beszéljen. De vizsgálunk, hogy az önkormányzatot tegyük »cserevegő intézettel«; azzal, hogy az ellenörködésre szorított azt.

Mily katonák lennének azok, akiknek hadi gyakorlatla kizárólag abból állna, hogy idő-ről-időre fölolvassák tartanának a hadi gyakorlatokról? Ha az önkormányzatban az állami lényét átvaltoztatjuk »kritizáló lény«-re, akkor majd lesznek polgáraink, kik rettentő szavakkal védik a nemzeti jogokat, mikor azokat senki sem érinti, de mozzasztani

sem mernek, ha azon jogokat és azoknak védőit komoly veszély fenyegeti.

A megyét reformálni kell. Általánosán hajlam ilyenkor a régi intézménynek csak hibáit látni, reform czégre által rombolni. De a romok közül fölkaavargó porból hasztalanul várják a nemzeti nagyság előcsillanását. Az emberi gyarlóság ott lesz az abstract utjátásban is, de a történeti emlékekben rejli idealismus már nem mérséklendi ezen gyarlóságot. Más forradalmak követnek el hibákat, de nagy lelkesedést kelte, nagy tetterőre is vezetnek. A bürokratikus forradalom csak rombol, de nem lelkesíti. Az élő nemzetállam helyére annak holt arcképet teszi. — Az igazi nemzetállam abban áll, hogy a nemzet mint activ államalany szervezeteit a polgárokban, és pedig mind a három hatalmi ág szempontjából természetesen nemzeti, vagyis állami nyelven. A három hatalmi ágnek ezen nemzetileg activ szervezete tekintetében a helyett, hogy előbbre mennek, már-már visszafelé fordulunk. A bírói hatalom szempontjából a nemzetnek esküdtzéki szervezete még csak a kezdetnek kezdetén van. Az államigazgatás szempontjából már föl van emelve a fejse bírlepi és partokban, mely a nemzetnek örökös önkormányzati szervezeteit leendőnt. Ha ellenfeleink következetesek volnának, akkor a törvényhozársra is kellene terjesztő a hivatalnokállamot. Az ő álláspontjokból a parlamentet a kellené változtatni kitűnő polgárokból előkelő hivatalnokokká. Így aztán lenne bürokratikus bírói hatalom, bürokratikus államigazgatás, bürokratikus törvényhozás. Ez lenne a következetesség.

A reform irányának meghatározásában elvet kell követnünk, ha mindjárt ezen elv egyszerre meg nem valósítható is egészen. Vagy a néporngumban államilag élő nemzet mindennütt, vagy a hivatalnok-állam jegyverem mindennütt! Higgyék el, egy bürokratikus parlament csak szembetűnőbb, de nem nagyobb képtelenség az államilag élő nemzet szempontjából, mint egy bürokratikus államigazgatás. Ám legyenek következetesek a képtelenségben; alkossanak hivatalnok parlamentet.

Bámulatos a tetterő, melyet az önkormányzati munka ad a polgároknak a nemzeti jogok védelmében. És bámulatos a gyöngösg, melyre a bürokrácia juttatja a polgárokat állami szempontból. A bürokrácia idegennt teszi a polgárokat a hazában. Az 1791. 10. törvénycikknek hol lesz ereje, ha mesterségesen elgyöngítjük magunkat?

radványai volnának. Mi igaz van ebben a mondatban? — nem tudom, de az tény, hogy salakdarabokat, olvasztó-csészéket a mai napig is találhatni a romok között. Azt is hallottam, hogy évekkel azelőtt egy orvos, a ki itt ásatásokat eszközöltetett, két meg lehetős szép darab aranyat talált volna. A falak összevissza vannak törve, a kövek széjfelhanyja jelűnek annak, hogy sok kinkereső turkált itt a romok között. Maholnap alig lesz a varból egy-két kö látható; falat rég szétszedték s újból beépítették a furdóházak falaiba. Néhány szépen faragott kő a szklenői templom homlokzatába került.

Maga a varhely is eléggé érdekes a geologia nézve, a mennyiben majdnem tiszta perlit-porphorból áll. Kar, hogy a furdógonokosság nem gondoskodik arról, hogy a varhegy vezető út meg volna jelölve, s a hogy tetejéről a kilátás, mely bizonyára a legszebb kilátások egyike lenne, biztosítva, mert bizony most a suru erdő végké eltakarja a kilátást. Ha azonban valaki közélet gyűjteményre akar szert tenni, az csak ide jöjjon van az itteni hegyeknek mindenféle közet. Trachit, különböző válfajokban, bazalt, jaspis, opál, gyöngykő, quarex stb. mind össze van halmozva az itteni hegyekben. A botanikus is gyujteni valót találta itt, és így a szklenői furdó, különösen a komoly, csendes jellemű természetűeknek ajánlom.

M.

Tuske Miska púpja.

A közönség zsufoóság töltötte meg a termet. Mindenki feszült figyelemmel leste a függőny fölfordultát.

Premier volt a tündri színházban, az az a Fekete kutya »diszteremben,« mert Thalia vándorló papjai ott ütték föl tanyájukat.

»A Rebekát« adták.

A szinlap azt hirdette, hogy Lukácsy bácsinak ez a legjobb, kitűnő színzümve mindenütt örösi sikert aratott, és hogy pompás görögüz világlással fogják előadni. A görögüz megtette vonzó »hatását, és közönség szép számmal gyuit össze.

Még Matyók Bandi uram sem sajnálta, a két piczula belépti díjat, mert azt hallotta, hogy az egész komédiás társulat élencéki majd a Rebeka nótat, az pedig az ő nótaja volt.

Az igazgató csakúgy hizott az örömtől, pompás volt a bevétel, a színészek meg javítabban számítottak, hogy mennyi jut majd reájuk a kassa állományból.

A rendező megadta a jelt. A függőny fölfordult. Megkezdtek az előadást.

Tuske Miska személyestője turelmetlenül várta már a maga jelenetét. A mint azonban a szinpadra lép, remúten vesszi észre, hogy megfélekedzett a púpjáról.

Hiszten Tuske Miskának puposnak kell lennie, hiszen azért kaczagjak ki a leányok. Dehát Feleghváry Huba nem azért volt 28 évig »naturbursch«, hogy ne segíthessen magán. Úgyesen hátrált a szinfalak közé, hogy a közönség meg ne lássa a hátát.

— Pupot, pupot az istenért sutogta.
— Pupot Feleghvárynak, kialották a színészek.
— Rendező háját tépte.
— Maga ügyetlen, tört ki belőle.
— Pupot adjon, szól a színész kétségbe esve.

— Honnan vegyek? Vagy ... jó van ... itt van a púp!

A rendező, ki ingujjában teljesített tisztét, levette mellényét, és azt dugta Tuske Miska kabátja alá. Kissé ferde volt ugyan az a púp, de annál jobb, annál furább volt a szegény fü.

Feleghváry annál könnyebbűt, lélekkel pattogtathatta, hogy hát »szöcske rugja.« De nem tudta, hogy mi sors vár rá.

A rendező megfélekedezett arról, hogy a mellényesbe maradt órája, láncza, két kulcs és néhány krajczár. Tuske Miska minden lépését zörög követte, zörögtek a kulcsok és pénztek.

A pupost majd ki lelte a hideg. Hát még a rendező, a ki órájáért rettegett. Az egész társulatban csak ő dicsékedhetett órával, évek óta gondozta hűségesen, és inkább énezt, semhogy becsapta volna.

— Szöcske rugja! — kialott fel Tuske Miska, s a következő pillanatban a krajczárok a világot jelentő deszkákra hullottak.

Viharos taps zúdult fel. A színészek vere huledezik. A rendező kezeit tördeli.

— Vigyazzon az óramra, konyorog Tuske Miskának, a ki azonban nem tud mit csinálni.

Egy újabb mozdulatánál a kulcsok esnek ki a pupójából.

Viharos taps.

Ez aztán a komédiás, mondja Matyók Bandi. Pénz meg kulcsok vannak a pupójában. Majdnem akkora művész, mint az a talján csepurágo, a ki tavaly volt nálunk.

Feleghváry kezdi elveszteni lélekjelenlétét. Megint kiesett valami a pupójából.

A közönség teli torokkal tapsol.

A karzatról hangos megjegyzéseket kiáltanak a szinpad felé.

Most meg egy boros palackot vesz ki a pupójából, jóslója Matyók Bandi.

De bizony nem boros palack volt az, hanem óra.

A félve féltett óra kiesett a mellényeséből.

Ez már több volt mint a mit egy rendező szíve elviselhetett. A kétségbeesett rendező dühösen ugrott ki a szinpadra, félrelépte a színezést, és felemelte az órát.

— Maga ügyetlen barom, kialott dühösen a rendező F. úrnak.

A művész erre felemelte tenyerét és hatalmasan arczul csapta a tönkre ment óra boldogtalan tulajdonosát.

— Hogy volt! — Hogy volt tombolt a közönség.

Művész és rendező most már teljesen elvesztették lélekjelenlétüket. Egymásra rohanak, és ott a publikum láttára alaposan eldöngözték egymást.

Csak később jutott eszébe a direktornak, hogy leboacsátassa a függőnyt.

A közönség azonban nem nyugodott meg a dolgokban.

Azt hitték, hogy a »zajos jelenet« is a darabhoz tartozik. Hívták a művészeket és nem halgattak el addig, míg csak F—y és a rendező karonfogva meg nem jelentek, és meg nem köszönték a kitüntetést.

Csak nagy nehezen lehetett folytatni az előadást. De Tuske Miska hiába mondogatta, hogy mit rugjon a szöcske tucso; jatek nem hatott, mert hát semmi sem hullt ki a pupójából.

A régi municipális elvezésekben nem lesz ezen erő, midőn a régi municipális intézmény megsemmisítetnek. Halott szag terjed el Magyarországon.

Dr. Kuncz Ignác,
kir. akad. jogtanár.

HIREINK.

Liptóból. A király Ő Felsége születésnapja alkalmából e hó 18-án Liptó-Szt. Miklóson a r. kath. templomban ünnepléyes isteni tisztelet volt, melyet Hübél András apát-plébános végeztet fényes segédlettel. Az isteni tiszteleten a n d a h á z y Géza alispán vezetése alatt jelen voltak az összes állami hivatalok tisztviselői s azon kívül nagy számú ajtós közönség. — Délben pedig Érdők Ir. Boldizsár, kir. adótörök kezdeményezésére díszdeből volt a Klimó-testvérek féle nagy szálloda étertermében. Jelen voltak Andaházy Géza alispán előnökte alatt a járásbírósg hivatalnokai, az alsó-kubini pénzügyi igazgatóság részéről Ternovszky Alajos igazgató helyettes, a kir. adóhivatal tisztikara, az államépítészeti hivatal tisztviselői, a polgárfiskola tanfőnöke, a kir. csendőrség Boronay hadnagyjának képviselve, a m. kir. pénzügyőrség Ballasovits Ármán által képviselve, a kassa-od-bergyi vasut tisztikara, Faragó Miklós állami állatorvos, az orvosi és ügyvédi kar. A felközöntök sorát Andaházy alispán kezdte meg, ki a koronás királyt; és a királyi család tagjait éllette. Szavait hosszas, lelkes dőljézés követte. — x.

Gombamérgezés. E hó 18-án egy a l u b o c h n a i fűrésznél alkalmazott munkás két kis leányával gombát szedett s a leányok az erdőben többféle gombát megették. Délután már mutatkozott is, hogy a gombák mérgekesek voltak. A kis leányok erősen rángatózó és hányás vet erőt s csakis a gyors segély mentette meg őket a kínoktól. Ma már mind keltő felépült.

A r o z s a h e g y i g y m n a s i u m b a n, melynek ötödik osztálya egyelőre még nem nyílik meg, a jövő 1889-90. iskola év szeptember hó elsőjén veszi kezdetét. A nyilvános tanuló szabályszerű fölvetéle, valamint a pótló s javító vizsgálatok is folyó augusztus hó 30. s 31-én ejtetnek meg. Az 1887. XXII. t. cz. 4. §. értelmében figyelemzetnek a szülők s érdekeltek, hogy mindazon tanuló, kik élték 12. évig úgy be nem oltattak, vagy 7—12. évöki sikeresen beoltva nem lettek, illetőleg válogások himlőt ki nem állítottak, míg a hiánytalan eleget nem lettek, csak ideiglenesen vehető föl. Bármely osztályú tanuló, akár először jó ez intézetben, akár nem, a beiratás alkalmával keresztelvével, vagy születési bizonyítvánnyal ellátva tartozik megjeleníteni.

Rózsahegy, 1889. aug. 19.

Az igazgatóúdy.

Vigázatlanosság a puskával. E hó 16-án ott üldögélt a l u b o c h n a i k o r s m a n Sósó község biraja s a sósi erdőkerülő s vigan ittak az erdőkerülő által vet fegyverre az áldomást, mely azonban majdnem végeztetésé vált. Ugyanis a fegyver, melynek egyik csőve toltva volt, az ajtó mögé volt tamasztva s egy belépő stankovány ember veté kezébe, felhúzza a ravaszokat, de ügyetlenül bánt vele, mert elcsúsz s az volt a szerencse, hogy csőve nem az emberek, hanem az ablak felé volt irányozva. A toltás az ablakon keresztül az átellenében fekvő kuzló tetejébe fúródott be.

KÜLÖNFÉLEK.

A király születésnapja. A király Ő Felsége születésnapja alkalmából a helybeli róm. kath. templomban a mult vasárnap ünnepléyes isteni tisztelet volt, melyen J u s t h Kálmán főispán vezetése alatt jelen voltak a megyei tisztviselői és a helyben székelő összes állami hivatalok tisztviselői. Az ünneplés alkalmából a vármegye házában, az állami hivatalok és a magyar olvasó egyesület helyiségén ki voltak tűzve a nemzeti zászlók. — A stubnyai kápolnában folyó hó 18-án S z o f a Károly főesperes ünnepléyes misét tartott. A kis kápolna még a mise előtt megelté válogatott és díszben megjelent közönségek ügy, hogy a később jövők a szolgabírói hivatal, illetve a kápolna tornácában foglalhattak állást.

Bende Imre püspöki körútja. Mire lapunk megjelenik, B e n d e Imre, a beszercebanyai r. k. egyházmegye püspöke, altépte vármegyének határát s megkezdte körútját.

Az egyházmegye főpásztora körútjában a b e r m á l s s z e n t e g e t f o g j a k i o s z t a n i h i v e i k ö z ö t t, de e mellett fel fogja használni az alkalmat, hogy az egyházakat, az iskolákat behatóbban is megvizsgálja. E körútnak maradóbb nyomai lesznek vármegyékben, mert a közszeretében álló egyházok mint lelkes hazafi is ismeretes és körútjában soha sem szokta elmulasztani, hogy hivatást haza szeretőre buzdítsa, az iskolás gyermekeket a magyar nyelv tanulására, hazaszeretett gyórára serkentse. Legyen áldás nemes keble szűlte faradkozásain, legyen szivesen üdvözölve! — A püspök úr a következő sorrendben fogja meglátogatni vármegyének községeit: Augusztus 23-én Zníováralja, 26-án Vriczkó, 27-én Szt. György, 28-án Totpróna, 29-én Valca, 30-án Szklénó, 31-én Felső-Stubnya. Szeptember 1-én Haj, 2-án Szt.-Mihály, 3-án Mosócz, 4-én Turócz-Szt.-Martón, 5-én Neczpal, 6-án és 7-én Szucsány, 8-án Szt.-Márián. Mint lapunk tudósítja, a püspök úr fogadtatásának nagy előkészületeket tettek s Bars- és Turóczvármegye határán egy igen szép díszkaput állítottak fel „Isten hozott” felirattal. Megérkezével Z o r k ó c z y Tivadár szolgabíró fogadta és üdvözölte. Innét H e n r i e d e r Gyula körjegyző vezetése alatt 40 tagú banderium kísérte a szeretett tisztelet főpapat Felső-Stubnyára, hol ismét szűk fogadtatás vart rá. Stubnyafürdőre pedig a kath. klerus várta elné S z o f a Károly főesperessel.

Eljegyzés. Erdődi György, Turóczvármegye felső járásának erdő gondnok e hó 18-án váltott jegyet R u t t k a y Etlékvál, R u t t k a y Sándor szolgabíró kedves leányával. — F i s c h e r Ármán, az „Első túróczy vas”, aczell- és pleghyár Fischer A., fia és Popper J. czég társa a napokban jegyezték el S c h e n k Flóra kisasszonyt.

Holub Emil dr., a híres Afrika-utazó körútjában Turócz-Szt.-Mártont is érteneti fogja s itte e hó 29-én a Fábry-féle terebben érdekes utazásról felolvasást fog tartani. Olvasóink előtt sokkal ismeretesebb Holub neve, hogy sem bővebb ajánlása szorulina. Felolvasást tartott már a vidéki nemcsak nagyobb, de igen sok kisebb városban is, és mindenütt a legrokonszenvesebben fogadták a faradhatlan utazót és jeles felolvasót. Tekintve azt, hogy a felolvasásból befolyó jövedelmet Holub gyűjteményének kikészítésére fogja fordítani, a czél iránt való tekintetből is óhajtjuk, hogy közönségek mindnél nagyobb számban való megjelenése által támogassa a nemes czélt. Holub gyűjteményét azon városok iskolái között fogja kiosztani, a hol felolvasást tartott.

Halálözás. Súlyos csapás érte Z a t h u r e c k y Jenő bírósigi végrehajtót és családját kis leányának, a 6 1/2 éves A n g e l k a n a k elhunytával. A kis halott temetése a mult vasárnap volt nagy részvét mellett. Nyugodjék békében.

A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület 1889. évi szeptember hó 4-én délelőtt 10 órakor tartja Ipolygáson VII-ik rendes közgyűlést. Targysorozat: 1. Elnöki megnyitó beszéd. 2. Az igazgató választásai évi jelentése és az abból kifolyó javaslatok. 3. Az alapszabályok módosítása. 4. Az egyesület pénztárának 1888-ik évi zárómádsása. 5. Az 1890. évi költségvetési előirányzat és egyuttal az 1890. évi működési tervzet megállapítása. 6. Egyes választmányok szervezeti szabályzatai. 7. Indítványok és javaslatok. 8. Jegyző választása, ugy az igazgató választmányi kikészítése. 9. A jövő évi közgyűlés helyének megállapítása.

Szent István napján az első magyar királyhoz méltó megjelöléssel isteni tisztelet volt a helybeli róm. kath. templomban, mely alkalmi egyházi beszéd kezdődött. Ez alkalommal is jelen voltak a megyei és a állami hivatalnokok s ki voltak tűzve a nemzeti zászlók.

A túzóltó egyesület szervezése a felső járásban. A túzóltó egyesület alakulása tárgyában 18-án Stubnyára egybevitölt értekezlet ugyancsak megmutatta, mennyire érdeklődik a közönség ezen üdvös intézmény iránt. A szolgabírói hivatal helyiségei kicsinyeknek bizonyultak a nagyszámban megjelent közönség befogadására. Az egybevitelt Z o r k ó c z y Tivadár főszolgabíró

üdvözölve, az értekezletet megnyitották nyilvánította és felhívta a kiküldött bizottságokat, hogy munkálatuk eredményét mutassák be. Az eredmény a következő: 1. egyet Alsó és Felső-Turcsenek összeiratott 35, 2. egyet Szklénó 130, 3. egyet Felső Stubnyán 77, (parancsnok Hőhender Gyula) 4. egyet Alsó Stubnyán 56, (parancsnok Roth Emil) 5. egyet Stubnyafürdő-Kisfalud 60, (parancsnok Dr. Boros Béla) 6. Haj-Csremosón 102, (parancsnok Timkó János) 7. egyet Dubován 95, (parancsnok Leirlich Mihály) 8. egyet Divéken 47, 9. egyet Szt.-Mihály-Raksán Nedozor-Zorkócz, 46, 10. egyet Kis-Csepésén, Bodorfalud Kevecsen, 54, (parancsnok Keviczky Imre). 11. egyet Nagy-Csepésében 45, 12. egyet Dvorecz-Iványkófalud 32, 13. egyet Totpróna 60, 14. egyet Rudnón 30, 15. egyet Abrahamfalud, Andrásfalud, Pólerjékan, 30, 16. egyet Lászlófalud 17. egyet Mosócz, Szt.-György Balászfalud 39, 18. egyet Bodófalud, Borczfalud, Jezernicz, Markoviczon 50, 19. egyet Nagy és Kis-Szoozócon 29, 20. egyet Vriczkón 96, 21. egyet Jaszenován 33, 22. egyet Kelemenfalud, Ljesnó, Rudnón 45 egyen. A gyűlésen mint meghívott vendégek Lujják privigyei túzóltó főparancsnok és Sporzon Gyula dr. túzóltói tiszt is részt vettek, kik némely utbaigazítással is szolgáltak. Az egyes egyletek felhívattak, miszerint parancsnokaikat válasszák meg és azokat utastassák, hogy a tagok kiképzetéséről gondoskodjanak, ugyiszent rövid idő múlva jelentessék be a főszolgabíróknál, mily árú és nagyságú feckendőkre lesz szükségük. Sok egyetnek van már feckendője és ott hol a parancsnokok már választva vannak, az oktatás megkezdődött. Végül elhatározottak, hogy az október havában tartandó általános járási, túzóltói értekezleten a még felmerülő kérdések rendeztetni fognak.

Szineszek érkeztek a napokban Turócz-Szt.-Mártónba s tegnapra a „Vároteremben” és a „Nőudvarlás” című kis vigjátékok előadását hirdették. A társulat három tagból áll s Balassa felolvasott társulatból vették hozzánk, hol a magyar olvasó kör helyiségében emeltek Tháliánok templomát. Mint a szinlapon olvassuk, a társulat K i s s Mariska művetése alatt áll.

Szerkesztői tudomány. A Milwaukeeben (Wisc. Amerika) megjelenő „Seebote” német lap olvasói közt is van oly nyugtalan lelki, ki soha sem fog ki a kérdésközből s alig fogzók neki válaszolni a „Szerkesztői üzenetek” rovatában. Legutóbbi kérdése az volt: „Legidősebb íram semmire sem való, nem állja ki seholsem. Nem tanulhatna ki vajjon az újság szerkesztői mesterséget? Az bizonyára nem nehéz, sőt kellemes foglalkozás lehet.” Érege a következő válszt kaptam a „Szerkesztői üzenetek” közt: „Igen szerencsés gondolatnak tartjuk, hogy kedves felolvasóink meg akarja kepesztelni, hiszen az nem jár sok akaráj, mert ha csak 10—12 órát dolgozik is naponként, megfelelhet feladatul. S ezt a dolgot neheznek se mondhatni. Csúpan irni és olvasni kell tudni, a többi azután magától jön. Elővsöz az ember egy darab papíros s leírja rá, hogy mi történt a világban? mi újság a városban? és hogy saját maga mit gondol, — vagy mások mit mondtak róla? Ennyi az egész! Ha ez meg van, oda kell adni a kéziratot a betűszedőnek, az kiszedi, kinyomatja és kész az újság. Ezután nem kell egyebet tenni, mint érte a pénzt zsebre rakni és ismét kiadni. Mint látja, a hírlapírás meg lehetősé könnyű és kényelmes dolog s az ön fiának igen alkalmas lenne, mert — miként saját maga írta — ugysem lehet mása használni. Csak a szerkesztőséghez intézett kérdésekre nehéz felelni; mert ha még mindenki oly tisztességes és szerény lenne, mint ön, aki idővesztégetessel sem jár okos kérdéseket intéz hozzánk, még csak megjárna, de ön nem is hinné, hogy némely ember mi mindent nem vár a „Szerkesztői üzenetek”-től? Nincs az égen, földön és föld alatt olyasmi, amire a szerkesztők felvilágosítást ne kelljen adni, ha csak azt nem akarja, hogy „töklőkön kialszák ki. P. o. tudnia kell, melyik napra esett Krisztus születése előtt márciusz 3-ika? Vajjon Julius Caesar a maccaoronit parmen-sajttal ette-e, vagy csak ementhallival? Hány fok volt a meleg Reaumur hőmérőjére szerint Herculánus és Pompei emetelésekor? Hogy lehet a polsókát kiírni? Hogy kell szappant főzni? Mitől féredik meg a vörös orr? Melyik hagyja jobb, a spanyol-e vagy a selym vörös? Hol lehet a legjobb (t. i. biztalan nyelvi) Louisiana-sorsjegyet venni? És a jó isten tudná még mit nem! Általhatja a kurucz dolog: amit mindenféle türelemmel és okosan válaszolni! A világ egyetemes tudománya

kell ehhez. — Ajánljuk tehát önnek, hogy fiát adja be éppen a legelső szerkesztőségbe, hogy a szerkesztői tudományt elsajátíthassa, de azt csinálják ki jó előre, hogy soha se kerüljön a „Szerkesztői üzenetek” rovatához, mert akhoz ő nagy számár lesz daczára annak, hogy oly rendkívül okos mamája van! (Am. N.)

Füredők látogatottsága. Vihnyén a hozzánk beküldött névsor szerint e hó 13-ig 975 fűrdővendég volt.

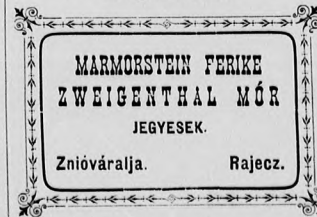
Egy nagy értekezésnek örvendő emésztiszavork eleni szerkesztő a legjobb bizonyítéka, annak hatásáról. Egy több 30 év óta ismert háziaszer a Dr. Rosa-féle életbalzsam B. Fragner gyógyszerárától, Prága 205. — III. Kapható minden gyógyszertárban.

Süketeknek. Egy személy, ki egy közönséges szer által 23 éves sükettség és fűlűgásból gyógyult ki, készséggel szolgál azon szer leírásával mindenkinék, ki hozzá fordul. Cím: NICHOLSON H. J., Wien IX. Kolin-gasse 4.

IRODALOM.

Jókai Mór legújabb regényének: „A lélekidomár-nak Révai testvérek nál megjelenténevezet kiadásából szerkesztőgünk a fűzet kiadóhivatal útján most kapta meg a 24. és 25. fűzetet. Most, midőn a gyorsan gördülő eseményből már ötven-következtethetjük, hogy a nagyszabású munka minden befejezéséhez közeledik, mintegy önkénytelenül is visszagondolunk arra a valóban mesés hatásra, melyet a regény első feinek elolvasása gyakorolt reánk. Jókai nál már megszoktuk azt, hogy mindig jól kapunk tollából, az utóbbi években közlő regényei közül bajos volna a legjobb rámutatni, mert hiszen szép, élvezetes és érdekes volt valamennyi, de azért mégis „A lélekidomár” az, melynek az elsőbbéget szivesen és örömmel odatéjtük. Részletekben megkapóbb, egészében hatalmasabb művet, a mesésövésben érdekesebb regényt az utolsó évtizedeknek egyetlen regényirodalma sem produkált és bátran eleibe nézünk az összehasonlításnak, ha mindjárt a francia regények egész hazasázt állítanak is elénk. — Nem tisztán a magunk nézetének adnak kifejezést, de tolmácsolói vagyunk az igazi, hamisítatlan négyvéleménynek, mely semmi esetre nem enged magát megvesztethetni akkor, midőn saját fiait felelt kell itélettel mondania. A regényről szólván, lehetetlen az, hogy ismételnem meg ne emlékezzünk magáról e vállalatról is, melynek kibocsátásával és terjesztésével Révai testvérek igaz érdemeket szereztek maguknak. Ók tették lehetővé, hogy Jókai legújabb regényét ma mindenki potom áron megszerezheti, mert a midőn oly regény, mint a milyen „A lélekidomár” már a 25-k fűzetben vége felé jár, az egész öt kötetes regénynek ára szót sem érdemel, oly csekély, — mert hat egy-egy fűzet 20 krajczár. — Akár az egész műre, akár az egyes fűzetekre történőhet előfizetés czéjából legjobban egyenesen a kiadóhoz (Budapest IV. Váci utca 1. sz) fordulni.

NYILTTÉR.

Fischer Győző

városligeti testgyegyesítő és hidegvizgyógyintézet Budapest, Harmina-ut 1525.

(exclétt dr. Fischer-féle vizgyógyintézet)

Az intézet gyönyörű parkban emelkedett helyen fekszik. Berendezés első rangu, a lakásokról, kényelemlől, szórakozásról mindenképen gondoskodva van. Levegője, vize kitűnő. A gyógyintézetben gyógyítattik mindenféle ízületi és csontjag, gyulladások, fűzmadások, törések, ízületi merelülés, szigorodás, csontgömbülések, a térd és láb sokféle elfer-

dülése, hátgerinc görbülések, tyúk mell, ferdegyag, veleszületett fésanodás. A végtagok visszátulodása, eastagodása. — A hátgerinc-sorvadás (tabes dorsalis) Charkotnak, a hírneves párisi tanárnak legújabb elvei szerint és fűző által is sikerrel gyógykezeltetik.

A hideggyógyászati osztályban minden ilyen kezelést igénylő beteg felvétetik. A betegek bentlakók vagy bejárók. — Prospektus ingyen.

Hozzám intézett írásbeli felhívások ajánlva küldendőek. 2-2

Szerkesztői üzenetek.

Kolozsvárra. Köszönöm a verset, de nagyon szivesen vettem volna, ha néhány sort is mellékelés hozzá annyival inkább, hogy az Egyetértésben nem rég közölt teli hírre nézve biztosat tudhattam volna. Szives üdvözlöt.

B. J. A tárczát még nem olvastam el eddig. A cikkek erre a számmra elkésztet.

Liptó-Ujvára. Vartuk az ígértet beváltását. Vagy megfellelkezett rólunk a nyugalom napjaiban?

Felelés szerkesztő: Nagy István.
Főmunkatárs: Vörös Ferencz.

HIRDETÉSEK.

Hirdetmény.

Alulírott mint néh. Teltsch Jakab csödtömegének tömegmondoka ezennel közhírré teszem, miszerint a Kelecsényi határában fekvő Guoth szül. Fejérpataky Maria úrnő tulajdonát képező és a Kelecsényi erdőfeloosztás alkalmával II. sors 9 csoport V parcella alatt kihajított, körülbelül 5 hold 89 □ □ □ juttatásal bíró Malejova nevezett erdőterületre vonatkozó letaralási jog — mely néh. Teltsch Jakab csödtömegét illeti — ajánlati verseny illetve szóbeli árverés útján 1889. évi szeptember 9-én d. e. 3 órakor a helyszínen vagyis Kelecsényi községben el fog adni.

Írásbeli ajánlatok a kitűzött határidőig vagy hozzám Rózsahegyre, vagy pedig Spengel Sándor líptó-szent-miklósi ügyvéd úrhoz intézendők.

A bánatpénz 100 frt. azaz egyszáz forintot tesz ki.

A közelebbi árverési feltételek úgy nálam mint Spengel Sándor úrnál bármikor betekinthetők.

Rózsahegy 1889. évi aug. hó 20-án.

Politzer Bernát,
mint néh. Teltsch Jakab csödtömegének tömegmondoka

538. szám
1889

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a fennalírt líptó-szt-miklósi kir. törvényszék 4903/1872. számú végzése által Spitz Jakab s társai javára Dr. K u x S a m e l i en 1500 frt. tőke, ennek 1872. évi december hó 4. napjától számított 6% kamatai és eddig összesen 74 frt 67 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1400 frt 40 kr-ra becsült különféle szobabutor, gazdasági felszerelvények, lábas jószág, takarmány stb-ből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladandók.

Mely árverésnek a Liptó-szentmiklósi kir. járásbírósiq 3683/1889. sz. kiküldést rendelvé végezése folytan a helyszínen vagyis Nemet-Lípesén alperes hazánál leendő eszközölésére 1889. évi szeptember hó 4-ik napjának d. u. 2 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni

szándékozó ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsaron alul is eladati nyitnak.

Az elárverendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizendő. Végül felhívtnak mindazok, kik az elárverendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna, és az a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alolirt kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő napotl számítottak.

Kelt Liptó-Szt-Miklóson 1889-ik évi augusztus hó 23. napján.

Gyurkovics Márton,
kir. bír. végrehajtó.

1868. sz.
júli 1889.

Árverési hirdetményi kivonat.

A töröz-szt-mártoni kir. járásbírósiq mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Poldauf Jánosnak K r u p p a J á n o s elleni végrehajtási ügyében Felső Stúbnya községben felkvo a felső stúbnjai 201 sz. tjkvben végrehajtást szenvedő Krupp János tulajdonul A I. 1. 3-24 46-54 sor sz. alatt felvett ingatlanaira 831 frt kiküldött árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanosq az 1889. évi október hó 2-ik napján d. e. 10 órakor felső Stúbnya községben a községházánál megtartandó nyilvános árverésen a kiküldötti aron alól is el fog adni.

Árverési szándékozókat tartoznak az ingatlanosq kiküldötti aranak 10% át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldöttihez letenni, vagy pedig a bánatpénznek a bíróságnál letöltésére elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbírósiq mint tkvi hatóság.
Türöz-szt-Mártonban 1889. május hó 6-én.

Dávid
kir. aljbíró.

507 sz.
júli 1889.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a líptó-szt-miklósi kir. járásbírósiq 3535/889. számú végzése által Teltsch Jakab csödtömege javára 1162 frt 69 kr-ra becsült a kelecsényi határában fekvő Gries András arvainak tulajdonát képező a kelecsényi tagostáskor IV. sors 4. csoport alatt XLI és XLIII részletszámok alatt kiosztott »Zseruchova« nevű erdőterületre vonatkozólag Teltsch Jakab csödtömeget megjelölt a letaralási jog nyilvános árverés útján eladatik.

Mely árverésnek a líptó-szt-miklósi kir. járásbírósiq 3535/889. számú kiküldést rendelvé végezése folytan a helyszínen vagyis Kelecsényi községben leendő eszközölésére 1889. évi szeptember hó 9-ik napjának déliótt 10 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozó ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg: hogy az érintett faletaralási jog ezen árverésen a következő a csodálatszmányi által megállapított árverési feltételek mellett eladati fog.

1. Kiküldötti ar a megállapított 1162 frt 69 kr. becsérték.
2. Bánatpénzül 250 frt o. é. készpénzben vagy óvadékképes állampapirokban letendő.
3. Ezen árverési határonap az elárverendő letaralási jog csak a becsértékben vagy azonfelül eladható, ellenesetben új árverési ki fog iratni.

4. Vevő köteles a vételárt két részletben Politzer Bernát csödtömegmondónak kezéhez lefektetni és pedig:

- a) a vételárt felét az árveréstől számított 30 nap alatt;
 - b) a vételárt másik felérését — melybe a bánatpénz leszámitatik — az árveréstől számítva 60 nap alatt.
5. Vevő köteles a kiárverelt erdőterületen levő fát 1890. évi tavasszal letarolni és 1891. év márczius végéig kifuravoztatni, — a vagy magának a letaralási határidő meghosszabbítását a líptomegyei arvaszéknek kikészölni.
- b) A csödtömeg nem vállal szavattvaságot sem az erdőterület kiterjedése sem pedig az azon találtat fa minősége és mennyiségeért — a Vág melletti part nem biztosítatik vevő részére, az utak karban tartása és helyreállítása a vevőt terheli.

7. A késedelmes nem vállal bánatpénzét a azon felül költségeire és veszélyére új árverés meg fog tartatni.

Végül felhívtnak mindazok, kik az elárverendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és az a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnek vagy írásban beadni, a vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő napotl számítottak.

Kelt Liptó-Szt-Miklóson 1889. évi augusztus hó 15. napján.

Gyurkovics Márton,
kir. bírósági végrehajtó.

Most jelent meg!
Choroba ujca babku
alebo
ÚČINOK PÁLENKY.
Erkölcsemesítő olvasmány a től nép számára.
Egy darab ára 3 kr.
Megrendelhető
a türöz-szt-mártoni magyar nyomdában.

Könnyű kereset
tőke és kockázat nélkül
Érhets el mindenki által, ki megengedett sorjegyére törvényesen kiállított részletek előadásával **magas jutalmak mellett** kíván foglalkozni. Ajánlatok elfogad.
Az „Első magyar Iparbank” váltóüzlete
Budapest, IV. ker. Deák-Ferenc-utca 5 szám.
1-2

Gyors és biztos segítség gyomorhajok s azok következményei ellen.
Az egészséges fontartására, az étlenednek s ennek folytán a vértnek tisztítására és tisztá állapotban való fontartására és a jó emésztés elősegítésére a legjobb a leghatékosabb az — már is mindenütt ismeretes és kedvelt

életbalsam Dr. R O S A-tól.
Ezen életbalsam a legjobb a leggyógyhatásos gyógyfűvekből a legodonosabban van készitve s különösen minden emésztési bajok, gyomorégés, érvégényhiány, savanyú felbőgés, vértől való aranyos hajok stb. stb. ellen teljesen hatékonyak bizonyul. Nyitnó hatást következésben ezen életbalsam egy bizonyult megőzhető hátszerével let a népek. Ara egy nagy üveggel 1 frt, kis üveggel 50 kr. Elismert iratok ezrei háriknak betekines vegett rendelkezésre állnak

Óvás! Hamisítók elkerülése végett, mindenkit figyelmeztet, hogy az egyedül általam az eredeti utatás szerint készített »Dr. ROSA-féle életbalsam« minden üvegcskéje két burkolatban van csomagolva, melynek hosszoldalán »Dr. ROSA életbalsama s fekete sashoz készített gyógyzertartóul. FRAGNER B. Prága 205—III., német cseh, magyar és francia nyelven olvasható, széles felein pedig az ide nyomott védjegy látható,

Dr. ROSA életbalsama valódiun kapható csak a készítő FRAGNER B. főraktáriban, gyógyzertartó s a fekete sashoz Prágában 205—III., és BUDAPESTEN Török József ut. gyógyzertartóknál, Királyutca 12. sz. Budai Emil ut. varosi gyógyzertartóban a Városház-téren.
Az osztrak-magyar monarchia minden nagyobb gyógyzertartóban van raktár ezen életbalsamból.

Ugyanott kapható: „**prági általános házi-kenőcs**“, több ezer hálynyilatkozattal elismert **biztos gyógyzertartó** mindenféle gyuladások, sebek és genyenedések ellen. Ezen kenőcs biztos eredményül használható a női emőly végádsánál, a tej tepszedésénél s az emőly megkeményedésénél szűlőskor, kelevénynél, gyuladatoknál, egyes fakadékoknál, pokolvarnál, koromgyóknél, az úgynevezett körömfergésnél, eklemenyedséknél, felpuhadságnál, mirigydagadatoknál, zsiradagadatoknál, érzékeny tagoknál stb. Minden gyuladást, dagadatot, eklemenyedést, felpuhadtat a legrovidebb idő alatt eltávolít; s ahol már genyenedés mutatkozik, ott a dagadatot legrovidebb idő alatt fájdalom nélkül felszívja, kiérieti és kigyógyítja.

Kapható 25 és 35 krajczaros szelencékben.

Óvás! Mítán a prági általános házi-kenőcsnél sokszor utánozzák, mindenkit figyelmeztet, hogy ez eredeti utatás szerint csak nálam lehet készitve s csak akkor valódi, ha a sárga cserelence, melybe töltött, vörös használti utatásokba (melyek 9 nyelven nyomták) és két kartóban, melyen az ide nyomott védjegy látható, — burkolva van.

HALLÁSI BALZSAM a legbebizonyítottabb, számtalan próbát által legbiztosabbnak elismert s a néhez hállás kigyógyítására s az egészen elvesztett hallási tehetség visszanyerésére. **Egy üveg ára 1 frt.**
14-26

Brünni kézmű- és finom posztóáru széküldési üzlet
TICHO BERNÁT
Krautmarkt 18. **Brünnben** Krautmarkt 18. küllü anyagokból.

Voi kelme Nigger-Loden a legújabb, mindenféle házi, dupla szelvényű, hosszú 10 méter 8 frt, keskeny 10 méter 4 frt 50 kr.

FEKETE TERNO KAJACI-TSZA díszes, mindenféle szelvényű, 10 méter 4 frt, keskeny 2 méter 50 kr.

VOLAPUR-FLANELL Flanellel fejtendők legújabb minta, 60 cm széles, 10 méter 3 frt 50, keskeny 3 db 1 frt.

RUHA-BARCHENT legújabb minta, 60 cm széles, 10 méter 2 frt 70, keskeny 2 méter 20.

NGI Jersey kabát Kettős-Valerikendő a legújabb, 1 db 8 frt 20, keskeny, 1 db 4 frt 20, szelvény, teljes méretű, 1 db Egy tell nagy kemény tőke, 2 frt 20.

JUTE-FÜGGÖNY Egy jute-garnitúra 2 méter 20, 3 méter 20, 4 méter 20, 5 méter 20.

Munkács-ingyek Egy ripsz-garnitúra 2 méter 20, 3 méter 20, 4 méter 20, 5 méter 20.

Normal-lépek Hollandi szelvény-maredek 10-12 méter hosszú, teljes méretű, 1 db 1 frt 50, keskeny 3 frt 69 kr, teljes méretű, 1 db 1 frt 50, keskeny 3 frt 69 kr.

NO-INGEK rós vascselvényű fogas-betűvel 6 db 3 frt 25, 1 db 30 rft, 4 frt 50, 1 db 30 rft, 4 frt 50.

Ujj-érvék KING-SZÖVET jobb mint vászon, 1 db 1 frt 50, keskeny 3 frt 69 kr, 1 frt 50, H. A. 1 frt 20, 1 frt 50, keskeny 3 frt 69 kr.

SIFON 1 db 30 rft, 4 frt 50, keskeny 3 frt 69 kr, 1 db 30 rft, 4 frt 50, keskeny 3 frt 69 kr.

CERN-CANIFLEX Egy burkoló legújabb minta, 1 frt 50, keskeny 3 frt 69 kr, 1 db 30 rft, 4 frt 50, keskeny 3 frt 69 kr.

Oxford mosható, 10 méter 1 db 30 rft, 4 frt 50, keskeny 3 frt 69 kr.

Postó-áru gyári raktára.
Brünni kelme-maredek Téli kabát-szövet Téli ruha, egy vég 210, egy vég 210, met egy teljes méretű, keskeny 10 méter 8 frt, keskeny 10 méter 4 frt 50, keskeny 10 méter 4 frt 50.

Brünni kelme-maredek 1. Felfűtő-keleme 10 méter 20, keskeny 3 frt 69 kr, 10 méter 20, keskeny 3 frt 69 kr.

Minták ingyen és barmentesen. Jo arukert és pontos szállítást kereskedőknek. Elegansan kiállított mintakönyvek 600 db-tal, a szabó uraknak barmentesen.